

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE **pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1372/2009 privind** **înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Investigare a Crimelor** **Comunismului și Memoria Exilului Românesc**

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Prezentul act normativ este inițiat de Cancelaria Prim-ministrului, de Secretariatul General al Guvernului și de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (în continuare IICCMER sau Institutul), toate cele trei entități având calitate de co-inițiatori.

Proiectul de act normativ are la bază planul guvernamental de scădere a deficitului bugetar de la 7.9% din PIB (anul 2024), la sub 3% din PIB (în anul 2031) o parte dintre măsurile avute în vedere fiind de restrângere a aparatului bugetar și a cheltuielilor aferente.

Proiectul de act normativ s-a inițiat și în vederea punerii în aplicare a prevederilor:

- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2024 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene;
- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 107/2024 pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul gestionării creanțelor bugetare și a deficitului bugetar pentru bugetul general consolidat al României în anul 2024, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;
- Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, proiectul de act normativ are în vedere necesitatea clarificării unor aspecte legate de organizarea și funcționarea IICCMER, precum și revizuirea misiunii și atribuțiilor Institutului la 20 de ani de la înființare, scopul fiind ca acesta să rămână relevant și eficient în îndeplinirea rolului unic pe care îl are în societate, acela de a documenta, investiga și aduce în atenția publicului crimele și abuzurile produse pe întreaga perioadă a regimului totalitar comunist din România. Sub acest aspect se impune și clarificarea faptului că activitatea Institutului implică și analiza consecințelor politicilor regimului totalitar comunist din România în perioada post-comunistă.

2.2 Descrierea situației actuale

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) a fost înființat și organizat potrivit Hotărârii Guvernului nr.1372/2009, având la bază nr. crt. 1 din anexa nr. 2 la Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional. În concret, IICCMER a luat naștere ca urmare a comasării a două alte instituții publice care și-au încetat

astfel existența. Actul normativ de înființare păstrează încă dispozițiile tranzitorii aplicabile după comasarea celor două instituții.

De la constituirea Institutului și până în prezent, cadrul legislativ care reglementează activitatea acestuia a fost modificat de patru ori, ultima modificare având loc prin H.G. nr. 922 din 16.12.2016, iar forma actualizată a actului normativ a fost publicată la aceeași dată. Modificările frecvente ale reglementării au dus la o reglementare excesivă a scopurilor și atribuțiilor IICCMER, iar unele dintre noile dispoziții sunt chiar contradictorii. De exemplu, există diferențe în reglementarea numărului membrilor Consiliului Științific, stabilit diferit în alineatele 3 și 4 ale articolului 4ind.1 din actuala formă a hotărârii.

Actualul act normativ nu menționează expres misiunea Institutului și nici obiectivele. Pe de altă parte, sunt reglementate scopurile și atribuțiile prin descrieri ample, multe elemente având caracter repetitiv.

În prezent, IICCMER dispune de 36 de posturi, dintre care 3 sunt de conducere. Structura organizatorică și statul de funcții sunt aprobate prin ordin al Președintelui executiv, însă organigrama nu face parte din hotărârea guvernamentală. Organigrama actuală cuprinde 7 compartimente, dintre care 3 compartimente au legătură cu activitatea de bază a IICCMER, în sensul că sunt destinate îndeplinirii scopului și misiunii Institutului, iar celelalte 4 sunt responsabile pentru serviciile administrative de suport (control financiar preventiv, financiar-contabilitate, resurse umane, achiziții, juridic, secretariat).

În cadrul activităților sale, Institutul administrează fostul penitenciar de la Râmnicu Sărat, proiectul de reabilitare al acestuia fiind parte a Programului Național de Redresare și Reziliență – Pilonul IV Coeziune socială și teritorială, Componenta C11 – Turism și Cultură, cu titlul proiectului „Închisoarea tăcerii” și Centru Educațional privind Comunismul în România, însă această atribuție a Institutului nu este prevăzută expres de hotărârea de guvern.

Pentru a îndeplini misiunea, scopul și atribuțiile sale, Institutul desfășoară o gamă largă de activități, în colaborare cu instituții publice, organizații nonguvernamentale și persoane fizice atât din țară, cât și din străinătate. Aceste activități includ proiecte de documentare și culturale, lucrări documentare și investigații speciale, expoziții, conferințe, parteneriate și întâlniri de lucru, editarea de volume, programe de practică, universități de vară pentru studenți și burse pentru masteranzi și doctoranzi.

În privința modalității concrete de organizare a activității din cadrul IICCMER, toate activitățile desfășurate în cadrul Institutului sunt integrate în proiecte propuse de angajați și aprobate de Președintele executiv. Pentru reglementarea acestui mod de lucru a fost adoptată o procedură operațională internă, la finalul anului 2023, însă actul normativ actual nu reglementează modul în care atribuțiile Institutului sunt aduse la îndeplinire.

La sfârșitul fiecărui an, angajații din cele 3 compartimente de specialitate depun propuneri de proiecte care sunt analizate și aprobate de președintele executiv. Proiectele aprobate sunt incluse în Planul Anual de Proiecte, care constituie baza realizării obiectivelor Institutului.

Actualul act normativ prevede faptul că în cadrul Institutului funcționează un Consiliu Științific, care include reprezentanți ai Arhivelor Naționale, Consiliului Național pentru Studiul Arhivelor Securității, Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, Asociației Foștilor Deținuți Politici din România, precum și personalități din lumea academică și civică.

Consiliul este alcătuit din 14-17 membri (actul normativ cuprinzând mențiuni contradictorii din această perspectivă), care nu sunt angajați ai Institutului și nu beneficiază de remunerație, cheltuielile pentru întâlnirile acestora fiind suportate de Institut. De asemenea, nu este precizată persoana responsabilă cu convocarea Consiliului.

Institutul este condus de un Președinte executiv, care este sprijinit în activitatea sa de un vicepreședinte și de un director executiv. Vicepreședintele coordonează activitățile din Institut privind memoria exilului românesc, având deci în directă subordonare Compartimentul memoria exilului românesc.

De asemenea, în cadrul Institutului funcționează un Comitet director, format din persoanele cu funcții de conducere din cadrul institutului, în ciuda faptului că singurele posturi de conducere din cadrul Institutului sunt cele de președinte, vicepreședinte și director executiv, cu respectarea procentului de 8 % funcții de conducere din totalul de funcții conform Codului Administrativ.

În contextul economic actual, caracterizat de presiuni bugetare majore, dezechilibre macroeconomice și constrângeri administrative, reorganizarea IICCMER devine o necesitate justificată de o serie de factori obiectivi. Evoluțiile economice recente ale României arată o creștere semnificativă a deficitului bugetar și a datoriei publice, alături de o eficiență administrativă scăzută și o nevoie acută de optimizare a cheltuielilor publice. Aceste condiții impun o reevaluare a structurii instituțiilor publice pentru a reduce presiunea asupra bugetului de stat și pentru a asigura o administrare eficientă a resurselor naționale.

Datele economice recente arată un deficit bugetar de 8,65% din PIB la sfârșitul anului 2024, o creștere semnificativă față de 2023, iar datoria publică a depășit 200 miliarde de euro, în timp ce deficitul de cont curent a ajuns la 8% din PIB. Aceste realități economice subliniază necesitatea unei regândiri a structurii instituțiilor publice și a eliminării posturilor și compartimentelor care nu aduc un beneficiu semnificativ în activitatea guvernamentală.

Creșterea salariilor în sectorul public, fără corelarea cu performanța și productivitatea, a dus la o presiune suplimentară asupra bugetului de stat, ceea ce a redus semnificativ capacitatea guvernului de a investi în infrastructură și alte domenii esențiale pentru dezvoltarea economică.

În contextul acestor provocări economice, Guvernul României a adoptat acte normative care impun reduceri de cheltuieli bugetare prin restructurarea aparatului administrativ. Ordonanțele de urgență nr. 107/2024 și nr. 156/2024, alături de Legea nr. 296/2023, stabilesc obligații clare de reducere a cheltuielilor prin eliminarea posturilor vacante și raționalizarea structurii funcționale a ministerelor.

Astfel, Institutul trebuie să adopte măsuri de reorganizare pentru a respecta noile reglementări legale, ceea ce presupune restructurarea compartimentelor, reducerea personalului și asigurarea unei utilizări eficiente a resurselor umane și financiare. Reorganizarea va include o redefinire a misiunii și atribuțiilor institutului, o reșezare a structurilor interne și renunțarea la o parte dintre posturile încadrate, asigurând astfel conformarea cu cerințele de eficiență impuse de contextul macroeconomic.

Din perspectiva optimizării resurselor publice, într-un context economic cu presiuni bugetare tot mai mari, fiecare instituție publică trebuie să justifice cheltuielile și să reducă risipa. Reorganizarea IICCMER duce la o utilizare mai eficientă a fondurilor publice, prin eliminarea posturilor redundante și prin optimizarea structurii administrative.

De asemenea, măsurile de reorganizare vizează și adaptarea la realitățile economice și financiare actuale. Cu un deficit bugetar în creștere și cu presiuni externe din partea instituțiilor financiare internaționale, cum ar fi Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, reorganizarea este o măsură necesară pentru a respecta angajamentele asumate de România la nivel internațional. Aceste angajamente includ reducerea cheltuielilor guvernamentale și îmbunătățirea eficienței administrativ-financiare, iar IICCMER trebuie să se conformeze acestui cadru.

Din perspectiva creșterii eficienței în îndeplinirea misiunii, reorganizarea va permite Institutului să se concentreze mai mult pe activitățile sale principale — documentarea crimelor comunismului și popularizare acestui subiect precum și a consecințelor politicilor regimului totalitar comunist asupra perioadei post-comuniste.

Reorganizarea va aduce o mai bună transparență în activitatea Institutului, prin reducerea complexității și a numărului de structuri direct implicate în misiunea principală. O structură mai simplificată permite o mai bună urmărire a performanței și a utilizării fondurilor publice, ceea ce crește responsabilitatea instituției în fața cetățenilor.

O structură reorganizată și mai eficientă va permite IICCMER să răspundă mai rapid schimbărilor din mediul economic, politic și social. Acest tip de flexibilitate este esențial pentru o instituție publică care trebuie să se adapteze rapid la noi provocări și să își mențină relevanța în contextul actual.

2.3 Schimbări preconizate

După trecere a 20 de ani de la înființarea instituției, este momentul pentru revizuirea misiunii, obiectivelor și atribuțiilor Institutului astfel încât acesta să rămână relevant în privința rolului unic pe care îl are în societate – de a documenta și a aduce în atenția publicului larg crimele și abuzurile regimului totalitar comunist din România precum și de a promova memoria exilului românesc.

Se impune definirea misiunii Institutului și a obiectivelor menite să realizeze misiunea, precum și eliminarea scopurilor și atribuțiilor care se repetă sub alte cuvinte la art. 3, 4 și 4 ind. 1 din actuala reglementare.

Odată cu definirea misiunii și atribuțiilor Institutului, se propune modificarea structurii de personal într-o manieră care să asigure atingerea obiectivelor cu eficiență, precum și regândirea funcționării organismelor suport – Consiliul Științific și Comitetul director în vederea reducerii cheltuielilor de personal și eficientizării activității Institutului.

În contextul în care modificările și completările propuse vizează redefinirea misiunii Institutului într-o manieră care să acopere nevoile sociale actuale privind documentarea crimelor comunismului și popularizarea lor, este afectată însăși concepția generală a Hotărârii guvernului 1372/2009. De asemenea, modificările și completările propuse vizează cea mai mare parte a Hotărârii guvernului nr. 1372/2009. Sub acest aspect, nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 61 alin. 1 din Legea 20/2000 privind tehnica legislativă, sens în care se impune înlocuirea actualului reglementări cu una nouă, urmând ca actualul act normativ să fie abrogat.

Se reglementează și se clarifică aspectele privind subordonarea Institutului pe linie ierarhică în sensul în care se precizează explicit faptului că Institutul își desfășoară activitatea în subordinea Guvernului - în coordonarea primului-ministru, prin Cancelaria Prim-ministrului, fiind menționată explicit misiunea și viziunea instituțională a IICCMER concretizate prin analizarea regimului totalitar comunist funcțional în România în perioada 1948-1989 și evaluarea consecințelor politicilor acestuia în perioada postcomunistă, prin implementarea unor proiecte de documentare și investigare și a unor proiecte și instrumente educaționale cu finalitate memorială.

Având în vedere modificările succesive ale actului normativ, prin care au fost reformulate/modificate/completate prevederile referitoare la scopul, atribuțiile și activitățile Institutului, a rezultat o prezentare repetitivă și neclară a acestor aspecte, astfel că, prin modificările propuse se urmărește eliminarea ambiguităților și a mențiunilor repetitive astfel încât prezentarea să fie cât mai clară și concretă, în acord misiunea pentru care a fost creat institutul.

Se clarifică modul de lucru al Institutului, prin indicarea expresă a faptului că misiunea și obiectivele Institutului se aduc la îndeplinire prin realizarea de Proiecte ce sunt supuse aprobării Președintelui executiv și incluse în Planul Anual al Proiectelor .

Reglementarea modului de lucru de la nivelul Institutului garantează realizarea atribuțiilor cu mai multă eficiență și justifică încadrarea pe posturi a unor persoane care să aibă pregătire în coordonarea de proiecte. De asemenea, realizarea atribuțiilor IICCMER exclusiv pe bază de proiecte conduce la o alocare mai eficientă a cheltuielilor, precum și la urmărirea rezultatelor și beneficiilor fiecărei activități derulate de institut.

În privința conducerii Institutului, se precizează că Institutul este condus de un Președinte executiv, numit și revocat prin decizia primului-ministru pentru o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea de prelungire a mandatului o singură dată. În exercitarea atribuțiilor sale acesta emite ordine și decizii, poate delega atribuții către directorul executiv iar în calitate de ordonator terțiar de credite acesta adoptă prin ordin Normative de cheltuieli pentru activitățile curente și specifice ale Institutului, inclusiv pe cele referitoare la administrarea și funcționarea fostului penitenciar Rm. Sărat, în aceste cheltuieli fiind incluse și cele ocazionate de implementarea proiectului finanțat prin PNRR intitulat Memorialul "Închisoarea Tăcerii" și Centrul Educațional privind Comunismul în România.

În contextul în care se reglementează un număr de 29 de posturi în loc de 36, inclusiv cele de conducere, pentru a se respecta art. 391 alin. 1 și 2 din OUG 57/2019 privind Codul Administrativ, se impune reducerea unui post de conducere.

Reorganizarea structurii de personal presupune desființarea celor 3 compartimente în cadrul cărora se realizează activitatea de bază, respectiv Compartimentul Documentare și Investigații Speciale, Compartimentul educație și memorie și Compartimentul Memoria Exilului Românesc și formarea a 2 compartimente de specialitate: Compartimentul documentare, investigații și monitorizare și Compartimentul educație, memorie și exil românesc.

În contextul acestei reorganizări, postul de vicepreședinte care avea ca atribuții coordonarea activităților privind memoria exilului românesc devine redundant și se propune desființarea lui. De asemenea, opțiunea dintre desființarea postului de vicepreședinte – asimilat demnitarului public și numit prin decizie a prim-ministrului și a celui de director executiv – încadrat prin contract de muncă la fel ca ceilalți angajați ai Institutului, trebuie să aibă în vedere reducerea costurilor precum și organizarea, coordonarea eficientă a tuturor compartimentelor din cadrul institutului.

Așadar, din perspectiva costurilor, desființarea postului de vicepreședinte generează o reducere mai mare a cheltuielilor de personal, diferența dintre remunerația lunară a vicepreședintelui și cea a directorului executiv fiind de aproximativ 4000 lei.

Pe de altă parte, directorul executiv, fiind încadrat prin contract de muncă și având o fișă de post adoptată de președintele executiv, poate asigura o mai bună coordonare a activității Institutului, eficiența ocupantului acestui post putând fi evaluată anual de către președinte.

Mai mult decât atât, păstrarea a 2 posturi de demnitate publică fără ca la nivelul instituției să existe un alt post de conducere care să aibă ca atribuții coordonarea activității atât pe linie administrativă cât și în domeniul de activitate ar putea conduce la blocarea activității.

În ceea ce privește funcția de vicepreședinte, din analiza dispozițiilor formei inițiale a actului de înființare a IICCMER se poate constata că, în ceea ce privește conducerea institutului și atribuțiile acestuia, prevederile legale au fost sumare, respectiv, potrivit **art. 5 alin. (1) și (4)** din HG 1372/2009, conducerea IICCMER era asigurată de un Președinte numit de primul ministru pentru o perioadă de 5 ani care putea delega, în condițiile legii, o parte din atribuțiile sale unui angajat cu funcție de conducere din cadrul Institutului.

Conform art. 5 alin. (1) din hotărârea modificată în 2016, Institutul este condus de un președinte executiv, numit și eliberat din funcție prin decizie a prim-ministrului, pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea reînnoirii o singură dată a mandatului, iar conform **art. 5 alin (3) și (3¹)**, președintele executiv este ajutat de un vicepreședinte, care, este numit și eliberat din funcție prin decizie a prim-ministrului, fără însă să se menționeze expres care este durata mandatului. Totodată prin această ultimă modificare s-a stabilit că vicepreședintele coordonează activitatea din cadrul Institutului referitoare la exilul românesc.

Funcția de vicepreședinte al IICCMER a fost creată prin această ultimă modificare a HG 1372/2009, aceasta fiind asimilată funcției de demnitate publică, iar atribuțiile stabilite au fost acelea de coordonare a activității din cadrul institutului referitoare la exilul românesc, în considerarea faptului că IICCMER a luat ființă ca urmare a comasării IICCR (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului din România) cu INMER (Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc), fiind astfel preluată funcția de conducere aferentă acestei din urmă instituții care s-a desființat.

În contextul reorganizării instituției, atâta vreme cât activitatea referitoare la exilul românesc nu va mai fi considerată independentă de cea de documentare cu privire la regimul totalitar comunist, în mod general, existența unui post de demnitar public distinct nu se mai justifică nici din această perspectivă.

Înființarea INMER a avut la bază nevoia socială de a recupera memoria exilului românesc și de a reprezenta supraviețuitorii din exilul românesc. După 20 de ani de funcționare, IICCMER care a preluat această valență a INMER-ului a realizat aceste obiectivele stipulate la înființarea INMER prin capitalizarea arhivelor, documentelor, istorie orală pe care le pune la dispoziția publicului. Odată cu trecerea timpului, această nevoie socială s-a atenuat, numărul supraviețuitorilor din acea perioadă fiind considerabil redus, sens în care atribuțiile privind memoria exilului pot fi realizate în mod eficient de personalul care are în atribuții memoria victimelor regimului totalitar comunist și realizarea proiectelor privind educarea și informarea publicului larg cu privire la crimele și abuzurile petrecute în perioada respectivă.

Activitatea ambelor compartimente de specialitate din cadrul Institutului rezultate în urma reorganizării este coordonată în mod efectiv și eficient de directorul executiv – post de conducere NU de demnitar public, care presupune o responsabilizare mai mare a ocupantului postului, evaluarea performanțelor și o gestionare mai bună a resurselor.

Pentru reducerea cheltuielilor bugetare numărul total de posturi de la nivelul Institutului se reduce de la 36 de posturi la 29 de posturi, fiind așadar eliminate 20% din numărul total de posturi inițiale. Dintre cele 29 de posturi, 2 posturi sunt de conducere, cu încadrarea în procentul prevăzute de art. 391 din Codul administrativ.

Structura organizatorică va fi următoarea:

2 compartimente în specialitatea de bază:

1. Documentare, investigații și monitorizare – 6 posturi personal contractual
2. Educație, memorie și exil românesc – 7 posturi personal contractual

4 compartimente suport care asigură funcționarea și buna derulare a proiectelor incluse în Planul anual al Proiectelor IICCMER:

1. Juridic, resurse umane, achiziții și control financiar preventiv propriu – 4 posturi personal contractual
2. Secretariat și arhivă- 4 posturi personal contractual
3. Financiar contabilitate - 2 posturi personal contractual
4. Administrativ - 4 posturi personal contractual

Total – 27 posturi de execuție și 2 de conducere.

Având în vedere dispozițiile Ordonanței 107/2014, ale Ordonanței 156/2024 și ale Legii 296/2023, în vederea implementării unor măsuri concrete de reducere a cheltuielilor de personal și evaluării fiecărei structuri astfel încât atribuțiile să fie redistribuite precum și redefinirea misiunii și atribuțiilor IICCMER, se reduc prin reorganizare următoarele posturi de execuție:

1. Referent 1 evaluare contracte – vacant
2. 5 posturi de expert 1 A, dintre care 1 este vacant și celelalte sunt ocupate.

Organigrama devine anexă a Hotărârii Guvernului, oferind astfel mai multă stabilitate posturilor și structurii organizatorice.

Încadrarea în numărul maxim de posturi aprobat și în noua structură organizatorică, aprobarea statului de funcții și a modificărilor Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului, precum și a noilor fișe de post în acord cu misiunea și atribuțiile, astfel cum au fost redefinite prin noul act normativ, se va face în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii.

Sub acest aspect se impune precizarea că angajații încadrați la IICCMER au calitate de personal contractual, nu de funcționari publici, context în care măsurile de reorganizare propuse nu atrag aplicabilitatea art. 518 și 519 din Codul administrativ, așa cum reiese din interpretarea art. 551 alin. 3 din Codul administrativ. În acest context, din perspectiva implementării măsurilor de reorganizare, vor fi aplicabile dispozițiile Codului muncii.

Pentru eficientizarea activității Institutului și în acord cu misiunea redefinită în debutul actului normativ, se propune renunțarea la organul consultativ numit Consiliu Științific și la Comitetul director.

În locul consiliului științific se propune înființarea unui Consiliu consultativ care să numere 7 membri, numiți prin decizia Prim-ministrului pentru o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului o singură dată. Rolul Consiliului consultativ va fi de avizare a obiectivelor generale ale institutului și a rapoartelor anuale de activitate.

În ceea ce privește componența și activitatea Consiliului consultativ, entitate creată să sprijine și să avizeze obiectivele generale ale Institutului, este necesară eliminării ambiguităților referitoare la calitatea și numărul de membri, dar și al numărului de întruniri ale acestei entități, astfel încât să fie satisfăcută necesitatea existenței unui organ consultativ mai restrâns - format din 7 membri, fapt care îi sporește și eficientizează funcționalitatea. Propunerea membrilor Consiliului de către Președintele executiv se justifică prin aceea că, Președintele executiv este implicat în activitatea curentă a instituției și poate propune, în cunoștință de cauză, personalități din mediul academic și civic dornice să contribuie la îndeplinirea scopurilor Institutului.

Se clarifică faptul că acest organism consultativ este condus de un Președinte, numit tot prin decizie a Prim-ministrului dintre membrii consiliului.

Frecvența întrunirilor consiliului este de 1 întâlnire pe an, în această manieră fiind eficientizate costurile pe care le generează asigurarea cazării, meselor și transportului tuturor celor 7 membri.

Cu privire la comitetul director, funcționarea acestuia nu mai este posibilă în contextul în care prevederile art. 319 din Codul administrativ impun încadrarea posturilor de conducere în procentul de 8% din totalul personalului angajat. Așadar, singurele posturi de conducere sunt cele de președinte executiv și de director executiv, între care există deja o relație de subordonarea ierarhică directă ce impune o conlucrare strânsă, fără a fi necesară înființarea unui alt organism consultativ în cadrul Institutului.

2.4 Alte informații *) Prin acest demers au fost avute în vedere principiile de economicitate, eficiență și eficacitate.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Impactul social al proiectului de hotărâre de Guvern se reflectă în mod direct asupra întregului sistem administrativ și asupra raporturilor de muncă în sectorul public, având implicații profunde asupra modului în care resursele umane sunt gestionate, eficientizate și alocate în vederea respectării principiilor de responsabilitate fiscală, transparență și eficiență instituțională, într-un context guvernamental care impune ajustări structurale în vederea asigurării unei administrații moderne, suplă și funcționale.

Prin reducerea numărului de posturi și optimizarea structurilor organizatorice, proiectul de hotărâre de Guvern contribuie la realizarea unui echilibru între necesitatea menținerii unor servicii publice de calitate și imperativele bugetare impuse de cadrul economic și legislativ actual, ceea ce are un impact social direct atât asupra personalului instituțiilor publice afectate de aceste măsuri, cât și asupra beneficiarilor serviciilor oferite de aceste instituții, întrucât reorganizarea administrativă nu trebuie să conducă la diminuarea capacității de răspuns a administrației, ci la sporirea eficienței, reducerea birocrăției și creșterea gradului de digitalizare și automatizare a proceselor decizionale și operaționale, astfel încât să fie asigurată o administrație publică modernă, flexibilă și adaptabilă cerințelor actuale ale societății.

Pe de altă parte, din perspectiva societății civile și a mediului de afaceri, acest proiect de act normativ are un impact favorabil prin prisma faptului că reorganizarea administrației publice centrale conduce la o reducere a birocrăției, la o eficientizare a proceselor decizionale și la o utilizare mai judicioasă a resurselor publice, ceea ce poate contribui la îmbunătățirea relației dintre administrația publică și beneficiarii serviciilor oferite de aceasta, prin creșterea transparenței și responsabilității instituțiilor publice, reducerea costurilor administrative și îmbunătățirea calității actului administrativ. Implementarea unui sistem mai suplu și mai eficient de gestionare a resurselor umane și financiare în sectorul public poate avea, de asemenea, un impact indirect asupra mediului economic, prin îmbunătățirea climatului investițional și reducerea poverii administrative asupra întreprinderilor care interacționează cu administrația publică, ceea ce poate facilita dezvoltarea economică și consolidarea unui mediu de afaceri competitive.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic

Impactul macroeconomic al proiectului de ordonanță de urgență trebuie analizat prin prisma efectelor pe care acesta le generează asupra principalilor indicatori economici, respectiv echilibrul bugetar, sustenabilitatea finanțelor publice, eficiența alocării resurselor și capacitatea administrației publice de a sprijini dezvoltarea economică printr-un management mai riguros al cheltuielilor și o optimizare a activităților instituționale. Adoptarea acestui act normativ produce efecte directe asupra cadrului fiscal-bugetar, întrucât măsurile de reorganizare administrativă și de reducere a cheltuielilor publice contribuie la consolidarea bugetului general consolidat, la diminuarea presiunii asupra resurselor publice și la crearea premiselor necesare pentru respectarea angajamentelor asumate de statul român în materie de stabilitate macroeconomică și disciplină fiscală.

Din perspectiva impactului macroeconomic, adoptarea acestor măsuri reprezintă un instrument esențial pentru îmbunătățirea capacității statului de a implementa politici fiscale prudente, de a asigura sustenabilitatea finanțelor publice și de a menține un echilibru între cheltuielile curente și necesitatea realizării de investiții care să contribuie la creșterea economică pe termen lung. În acest sens, proiectul de hotărâre de Guvern este aliniat cu obiectivele guvernamentale de reducere a deficitului și de optimizare a cheltuielilor bugetare, fiind conceput astfel încât să permită o mai bună gestionare a resurselor publice prin eliminarea costurilor inutile generate de structuri administrative supradimensionate sau de menținerea unor posturi care nu aduc valoare adăugată procesului decizional și administrativ.

Un alt efect macroeconomic important al acestor măsuri este reprezentat de impactul pe care reforma administrativă îl are asupra eficienței guvernării și a mediului de afaceri, întrucât o administrație publică mai suplă și mai bine organizată conduce la reducerea birocrăției, la îmbunătățirea proceselor decizionale și la o mai bună capacitate a instituțiilor publice de a sprijini mediul economic prin politici coerente și măsuri rapide de intervenție. Într-un context economic global marcat de volatilitate și incertitudini, o administrație modernizată și eficientă este esențială pentru asigurarea stabilității macroeconomice și pentru atragerea investițiilor străine, iar măsurile propuse prin acest act normativ sunt menite să contribuie la acest obiectiv prin eliminarea structurilor nefuncționale și prin creșterea gradului de profesionalizare și digitalizare a serviciilor publice.

Din punctul de vedere al impactului asupra pieței muncii, măsurile de reorganizare administrativă și reducerea unor posturi din sectorul public trebuie corelate cu politicile de recalificare și reconversie profesională, astfel încât efectele sociale să fie minimizezate, iar personalul afectat să beneficieze de oportunități alternative în cadrul administrației sau în sectorul privat.

În concluzie, impactul macroeconomic al acestui act normativ este unul pozitiv, întrucât contribuie la consolidarea fiscală, la optimizarea cheltuielilor publice și la creșterea eficienței administrației centrale, fără a afecta capacitatea statului de a furniza servicii publice de calitate și fără a genera dezechilibre semnificative pe piața muncii. Măsurile adoptate sunt necesare în contextul actual al constrângerilor bugetare și al obligațiilor asumate de România în ceea ce privește stabilitatea fiscală și reducerea deficitului, fiind concepute astfel încât să sprijine tranziția către o administrație mai modernă, mai eficientă și mai adaptată nevoilor societății și ale economiei naționale.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici, generat de implementarea proiectului hotărâre, se manifestă printr-o serie de efecte interdependente, menite să stabilizeze și să consolideze cadrul fiscal-bugetar al României, într-un context economic marcat de provocări semnificative.

În anul 2024, economia României a înregistrat o creștere modestă, estimată la aproximativ 1,8%, conform datelor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză. Această performanță sub așteptări a fost însoțită de un deficit bugetar care a atins 8% din PIB, evidențiind o discrepanță majoră

între veniturile și cheltuielile publice. În acest context, datoria publică a continuat să crească, amplificând presiunile asupra sustenabilității finanțelor publice și limitând capacitatea guvernului de a finanța investiții esențiale pentru dezvoltarea economică. Proiectul de hotărâre propune măsuri ferme de reducere a cheltuielilor publice, inclusiv restructurarea aparatului bugetar și reorganizarea administrativ-teritorială, cu scopul de a controla deficitul bugetar și de a preveni dezechilibrele macroeconomice. Prin optimizarea cheltuielilor de personal și raționalizarea structurilor administrative, se anticipează o scădere a cheltuielilor curente, ceea ce va contribui la diminuarea deficitului bugetar și la stabilizarea datoriei publice.

Implementarea acestor măsuri este esențială pentru a evita escaladarea deficitului bugetar, care, în absența intervențiilor, ar putea depăși pragul de 9% din PIB în anul 2025, conform unor analize economice recente.

Un deficit de asemenea magnitudine ar putea declanșa reacții negative din partea piețelor financiare și ar putea compromite ratingul de credit al țării, crescând costurile de finanțare și limitând accesul la resursele necesare pentru investiții publice.

Pe termen mediu și lung, măsurile de consolidare fiscală prevăzute în proiectul de hotărâre sunt menite să restabilească încrederea investitorilor și să creeze un mediu economic predictibil, favorabil creșterii economice sustenabile. Prin reducerea deficitului bugetar și stabilizarea datoriei publice, se așteaptă o îmbunătățire a principalilor indicatori macroeconomici, inclusiv a ratei inflației și a cursului de schimb, contribuind astfel la crearea unui climat economic stabil și propice dezvoltării.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9 Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-880	-1059	-1237	-1419	-1419	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit						
b) bugete locale i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-					
a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii	-880	-1059	-1237	-1419	-1419	
b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	- -					
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						Readaptare buget
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						Prezentul act normativ nu se refera la acest subiect.
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	La stabilirea impactului financiar au fost avute în vedere următoarele:					
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						

4.8 Alte informații
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare
5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Acte normative în vigoare ce vor fi modificate și completate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ: -
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.6. Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5 Informații privind avizarea de către: a)Consiliul Legislativ b)Consiliul Suprem de Apărare a Țării c)Consiliul Economic și Social d)Consiliul Concurenței e)Curtea de Conturi Proiectul urmează a fi avizat de Consiliul Legislativ.
6.6 Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 7-a:

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
<p>7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate dispozițiile <i>Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică</i>, republicată. Proiectul de act normativ a fost supus consultării publice, prin postarea pe site-ul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc: https://www.iicmer.ro.</p>
<p>7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul</p>
<p>Secțiunea a 8-a: Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ</p>
<p>8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>8.2 Alte informații Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.</p>

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect *pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1372/2009 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc*, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Secretariatul General al Guvernului,

Secretar de Stat

Mihnea-Claudiu DRUMEA

Șef al Cancelariei Prim-Ministrului

Ștefan RADU OPREA

**Președinte al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului
și Memoria Exilului Românesc**

Florin-Daniel ȘANDRU

Avizăm:

Viceprim-ministru

Marian NEACȘU

Ministrul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

Simona BUCURA OPRESCU

Ministrul Finanțelor

Tánczos BARNA

Ministrul Justiției

Radu MARINESCU

Aviz pentru legalitate:

COMPARTIMENT JURIDIC

CONSILIER